

***ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА***

**38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031, Тел/факс 028/497-044
E-mail: pskm@open.telekom.rs
Сајт: psss.rs**

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број XII бесплатан примерак
ДЕЦЕМБАР 2018 Косовска Митровица

САДРЖАЈ БИЛТЕНА

РАТАРСТВО-ПОВРТАРСТВО

- Гајење соје - Зоран Милосављевић дипл.инж.

ВОЂАРСТВО-ВИНОГРАДАРСТВО

- Мушмула - Љиљана Гвоздић дипл.инж.

СТОЧАРСТВО

- Услови за ИПАРД фондове-Национални стандарди - Косовка Јакшић дипл.инж.

ЗАШТИТА БИЉА

- Вишњин сврдлаш - Сениша Недељковић дипл.инж.

ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС-а

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agoponuda.com, а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА –БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

ГАЈЕЊЕ СОЈЕ

Соја је најзначајнија зрнена махуњача, а убраја се у најзначајније ратарске биљке уопште. Њен велики значај произилази због богатства протеинима и уљем. Семе соје садржи 24-50% протеина и 17-24% уља. Соја има разноврсну употребу у исхрани људи, у исхрани стоке и у прерађивачкој индустрији. У исхрани људи користи се зрело или зелено зрно за справљање варива. Од зрелог зрна се добија брашно од кога се справља специјални хлеб за дијабетичаре. Сојино брашно се може додавати брашну жита чиме се побољшава хранљива вредност хлеба. Од свих зрнастих махуњача соја је најзаступљенија у производњи у свету. У нашој земљи највише се гаји у Војводини и Централној Србији. Код нас су заступљене сорте Новосадског института из 000,00,0, I и II групе зрења. Најпознатије су сорте:

Каћа, Фафорит, Фортуна, Меркур, Тајфун, Галина, Ваљевка, Сава, НС Максимус, НС Аполо, Венера, Рубин и Тријумф.

Соју треба гајити у плодореду. Најбоље ако на исту парцелу дође после 3-4 године. Она не подноси гајење у монокултури. Према предусеву нема веће захтеве. Може се гајити после свих култура изузав махуњача. Најбоље предкултуре су јој окопавине и стрна жита. Соја је веома добар предусев за скоро све њивске биљке нарочито за озима стрна жита.

Основна обрада се изводи орањем на потребну дубину у јесен. Ако су предусеви стрна жита обавезно се изводи заоравање стрништа а после тога у јесен на пуну дубину. Када је предусев нека окопавина одмах се оре на пуну дубину уз предходно ситњење жетвених остатака. Дубина обраде треба да је 25-30 цм.

Предсетвена обрада се изводи у пролеће, што раније чим се земљиште просуши. Тада треба извршити грубу обраду дрљачом или тањирачом на дубини 8-10 цм. чиме се врши равњање и затварање бразда. Неколико дана (5-6) пред сетву треба извршити фину површинску припрему сетвоспремачима на 4-6 см дубине.

За сетву треба употребити декларисано семе, семе које испуњава све особине семенског квалитета. Пре сетве се врши припрема семена за сетву. Обавезна мера припреме је инокулација заражавање семена квржичним бактеријама. Инокулација семена за сетву врши се тако што се одређена количина препарата (једно паковање нитрагина за 50-60 кг семена) раствори у малој количини воде (1 литар воде за једно паковање нитрагина) затим се меша са одређеном количином семена у бурету. Треба измешати препарат добро са семеном и не дозволити директну сунчеву светлост на семе које се сеје док је влажно.

Соја се сеје у пролеће. Треба је сејати када се земљиште на 10 цм дубине загреје на 8-10 цм. У нашим условима то је трећа декада априла месеца. Време сетве соје се скоро поклапа са временом сетве кукуруза. Са касном сетвом принос се смањује. **Соја се сеје у редове** чије је међуредно растојање 40-70 цм. Оно највише зависи од сорте. Растојање семена у реду је 3-5 цм. Добри приноси су и они које ми примењујемо у огледима са међуредним размаком 35 цм и у реду око 5 цм. растојање семена. **Дубина** сетве зависи од физичких особина земљишта, влажности земљишта и рокова сетве. На лакшим земљиштима сетва треба да је дубља, а на тежим и влажним плића. У касним роковима сетве дубину сетве треба повећати због бржег исушивања сетвеног слоја земљишта. У зависности од свих ових чинилаца дубина сетве се креће од 3-5 цм. Количина семена зависи од квалитета семена крупноће семена и густине сетве па се креће од 80-120 кг/ха.

Нега соје се састоји у међуредној култивацији, сузбијању корова хемиским путем као и наводњавању. Међуредном култивацијом врши се растресање земљишта и уништавање корова ради бољег чувања влаге и побољшања водног, ваздушног и топлотног режима земљишта. Наводњавање је обавезна мера неге соје ако за то постоје

услови.Најбоље је обавит-три наводњавања у току вегетације:прво у фази цветања,друго у фази формирања махуна и треће у фази наливања зрна.

Жетва се обавља у технолошкој зрелости када је садржај воде у зрну 14-15%,а то је нешто пре пуне зрелости.Најкасније жетву треба обавити у фази пуне зрелости када у зрну има 13-14% влаге.Најбољи начин жетве је једнофазна жетва комбајном без обзира на проблем који проистиче због неуједначеног сазревања и осипања као и тешког захватања доњих махуна.

Саветодавац ратарства Зоран Милосављевић

Мушмула

Мушмула је воће познато у народу и као дивља крушчица, распрострањена са малим бројем сората, којесе међусобно разликују по крупноћи, облику плода (јабучастог или крушкастог), имају ли семенке или не и др.Плодови мушмуле првенствено се користе за јело у свежем стању, а могу се користити и за прераду. За јело сазревају од друге половине октобра па све до краја децембра месеца, зависно од сорте, бербе и чувања. Након слабијег смрзавања постају још укуснији и мекши зајело (равномерније сазревају). Предност је и што када понестаје свеже убраног воћа мушмула се бере и користи касно у јесен и у раном зимском периоду. Лековито је воће и благовремено делује нацео организам, па се чини да се о њој мало говори, да је запостављена воћка, собзиром колике вредности је чине.

Мушмула је дрвенаста дугогодишња листопадна воћка, из рода ружа, која расте као жбун од 2 до 5 m висине или у облику стабла које достиже висину 4 до 5 m, понекад и више. На нашем терену се најчешће гаји у појединачним стаблима, уз остало воће, у окућницама, и то за своје потребе. У последње време све више је заинтересованих произвођача и за ову воћку, начин њеног гајења, као и за њену хранљиву и лековиту употребну вредност.

Плодови мушмуле су освежавајући, киселкасто – слаткасти, укусни, богати минералним солима, угљеним хидратима, пектинима, органским киселинама, које веома добро делују на људски организам.

Агроколошки услови за гајење мушмуле:

Температура

Мушмула је воћка која има широк ареал распрострањености, више воли топлије крајеве, али добро подноси, опстаје и даје високе приносе и у хладнијим крајевима. Иако воли топлијуклиму медитеранска јој не одговара. Успева на надморској висини 900 до 1000 m. Успешно се може гајити и у подручјима са средњом годишњом температуром око 8 до 9 степени. Ако температурне амплитуде нису велике мушмула подноси и температуре до -36°C. Такође, због касног периода цветања отпорна је воћка

и на пролећне мразеве. Трајно високе температуре мушмули не одговарају, где ако дуже трају температуре преко 33 °C могу јој иштетити.

Вода

Мушмули одговарају предели са просечном годишњом количином падавина изнад 700 m, али она релативно добро подноси и сушу, зависно од подлоге при калемљењу. Ако су током вегетације падавине правилно распоређене, погодни су и предели са мањом просечном количином воде.

Земљиште

Мушмули одговарају плодна, растресита и умерено влажна земљишта, са подземним водама најмање 1,5 m испод површине. Ако је у плану гајење мушмуле на већој површини потребно је земљиште пре сађења припремити риголовањем, док уколико се на газдинству планира садња само неколико стабала припрема земљишта састоји се у копању рупа дубоких око 0,60 и широких 1 до 1,2 m. Погодније је засаде формирати у јесен док се појединачна стабла могу садити и у пролеће.

Мушмула пророди треће или четврте године након садње, након чега редовно рађа. У пуној родности, уколико се одраде све предвиђене мере одржавања, а одговарају и временски услови, мушмула калемљена на дуњу даје просечно 60 до 80 kg, а калемљена на оскорушу даје принос од 100 до 150 kg. Карактеристична је зато што као воћка има најдужи периодод момента цветања до периода бербе.

Саветодавац воћарства и виноградарства Љиљана Гвоздић

Услови за ИПАРД фондове - Национални стандарди

Да би газдинство могло да користи средства из ИПАРД фондова мора да испуњава националне стандарде на нивоу читавог газдинства, а не само за производњу за коју жели да користи подстицаје. За наше пољопривредне произвођаче највећи проблем приликом остваривања права на коришћење подстицаја из ИПАРД фондова ЕУ је неиспуњеност минимума националних стандарда, и то у највећем броју случајева оних који се односе на одлагање животињских отпадака.

Уколико газдинство поседује стоку, а, жели да користи подстицаје за ратарску или воћарску производњу мора да има изграђене објекте за одлагање чврстих и течних животињских излучевина.

За одлагање стајњака потребно је изградити ђубриште. Под ђубришта треба да је ограђен бетонским зидовима са три стране. Ђубриште је хоризонтални објекат од армираног бетона.

За сакупљање течних излучевина потребно је изградити осочну јаму, Осочна

јама је укопани подземни бетонски објекат изграђен од материјала непропустљивог за воду и покривен бетонском плочом са отвором за пражњење. Осочна јама гради се на начин који спречава истицање у подземне и површинске воде.

Објекат треба да буде капацитета који је довољан да обезбеди прикупљање стајњака за период од шест месеци. Капацитет објекта за складиштење животињских излучевина одређује се на основу обрачуна, и то када се број условних грла помножи са количином течних и чврстих излучевина према врсти и категорији (старости) домаћих животиња за период од шест месеци у м³.

Такође, објекат за складиштење животињских излучевина мора бити изграђен од материјала непропустљивог за воду, на начин који спречава изливање, испирање или отицање стајњака у околину, као и загађење подземних и површинских вода. Објекат за складиштење животињских излучевина мора бити изграђен на најмање:

- 20 m удаљености од спољашњег руба корита језера или других стајаћих вода;
- 3 m удаљености од спољашњег руба корита водотока ширине корита 5 m или више;
- 10 m удаљености од спољашњег руба корита водотока, на нагнутим теренима уз водотокове са нагибом већим од 10%.

Саветодавац сточарства Косовка Јакшић

Вишњин сврдлаш

Вишњин сврдлаш осим на вишњи, наноси и значајне штете на шљиви. Подједнако су штетне и одрасле јединке, као и ларве, јер обе оштећују плодове. Штета коју прави неповољно утиче на квалитет плодова, због чега им цена пада, а као такви се тешко могу продати.

Одрастао инсект веома је сличан јабукином сврдлашу. Златно зелене или бакарне је боје, са металним сјајем. Стопала су црна. Врх рилице је затупаст. На предњим грудима мужјака изражена су два шиљата израштаја управљена према напред. Дужина тела је 5,5-7,5 милиметара.

Ларва је жућкасто бела, са малом смеђом главом, дужине до 10 милиметара.

Презимљава у земљишту у стадијуму имага или као ларва у коморици на дубини до 10 центиметара.

У пролеће са појавом топлих дана лети имаго у круни воћака. Код нас је то обично почетком априла. Храни се лисним и цветним пупољцима. Женка полаже јаја у младе плодове пошто претходно рилицом избуши рупу. Место полагања покрива екскрементима и изгризинама. Највећи број положених јаја је крајем маја и почетком јуна, у зависности од климатских услова. Када је време кишовито и хладно полагање јаја је успорено.

Ембрионални развој траје око две недеље. Испуљена ларва остаје неколико дана у плоду хранећи се ткивом плода, а затим се убушује у коштицу где завршава развиће. Одрасла ларва, а то је најчешће у време сазревања плодова, напушта плод и одлази у земљу где презими. Један део ларви, као и код јабукиног сврдлаша, продужава развој наредне године.

Штете које чине ларве и одрасли инсекти одражавају се претежно у квалитету плодова. Имага могу да оштете цветне и лисне пупољке па и саме плодове. Оштећени цветни пупољци, нарочито они који су јаче изгрижени, не отварају се, суше се и опадају. На младим плодовима јасно се могу уочити места оштећења, јер озлеђено ткиво груби, а виде се и удубљења на плоду.

Мере заштите у сузбијању односе се на агротехничке, механичке и хемијске.

Механичким путем се ручно уклањају и уништавају ван воћњака. Ова метода је ефикасна само у случајевима кад је сврдлаш присутан у малом броју.

Обрада земљишта фрезирањем и орањем током зимског периода помаже такође у сузбијању. На овај начин се уништавају јединке вишњиног сурлаша које су се повукле у земљу ради презимљавања.

Хемијско сузбијање се врши инсектицидима на бази: Dimetoata (Dimetogal), који је још увек дозвољен само одмах после цветања, Hlorpirifos etil, Hlorpirifos+Cipermetrin (Corell D, Konzul), Hlorpirifos metil и препарати на бази Piretroida (Notikor 200 EC, Futocis 2,5 EC, Futocid EC).

Сузбијају се углавном одрасли инсекти током пролећа и њихове прве појаве и треба пазити да се на време изврши третирање, јер ако се задоцни неће бити успеха. Третирање се обично изводи у време прецветавања и заметања плодова.

С`обзиром на велику отровност препарата на пчеле, забрањено је третирање док су воћке у цвету.

Саветодавац заштите биља **Синиша Недељковић**

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 10-12.-17.12.2018.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	150	120	100
Јабука (остала)	80	50	40
Лимун	-	130	100
Мандарина	150	120	120
Поморанџа	150	120	90
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	-	180	170
Кромпир	80	50	50
Паприка-шилја	200	200	170
Лук црни	120	80	70
Парадајз	200	150	-
Тиквице	200	-	170
Шаргарепа	100	80	70

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД

ОД 10-12.-17.12.2018.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	90	90	90
Јабука (остала)	50	40	35
Лимун	80	90	80
Мандарина	90	90	85
Поморанџа	85	90	70
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац салатни	115	120	130
Кромпир	45	40	40
Паприка шиља	160	150	130
Лук црни	70	50	60
Парадајз	115	120	110
Тиквице	120	-	140
Шаргарепа	40	50	50

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД
ОД 10.12.2018.-17.12.2018. ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	220	140	-
Јагњад	све тежине	све расе	300	250	270
Јарад	све тежине	све расе	-	180	220
Јунад	350-480кг	СМ	-	-	-
Јунад	>480	све расе	260	-	-
Козе	све тежине	све расе	140	-	100
Крава за клање	све тежине	СМ	-	180	-
Крмаче за клање	>130кг	све расе	-	120	-
Овца	све тежине	све расе	160	120	160
Прасад	16-25кг	све расе	260	200	180
Телад	80-160	СМ	-	460	-
Товљеници	80-120	све расе	170	150	140
Товљеници	>120кг	све расе	150	130	110
Шиљежад	све тежине	све расе	220	-	-

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 10.12.-17.12.2018 ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	20	22	22
Пшеница	20	25	20
Сточни јечам	20	24	-

www.stips.minpolj.gov.rs

У току три месеца IV-ог квартала 2018.године ПССС Косовска Митровица је на сајту www.agroponuda.com.објавила 31 агропонуду:

- ратарство 0
- повртарство 9
- воћарство 3
- сточарство 19

www.agoponuda.com

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

